

Nieuwsbrief

Periodieke nieuwsbrief - Oktober 2025

Het NEM (Netwerk Ecologische Monitoring) onderzoekt de natuur in Nederland structureel. We zijn een samenwerkingsverband van de ministeries van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Infrastructuur en Waterstaat, het Planbureau voor de Leefomgeving, het Centraal Bureau voor de Statistiek en de provincies.

Populatietrend libellen opnieuw gepubliceerd

In deze nieuwsbrief

- **Blik op de wegberm**
- **Populatietrend libellen opnieuw gepubliceerd**
- **CBS rekent aan insecten**
- **Traitbase: catalogus met soortenlijsten en habitattypen**
- **Vleermuistransecten nemen een vlucht**
- **Een indicator voor Basiskwaliteit Natuur op het CLO**
- **Uit de machinekamer**
- **Hazelworm: nieuwe inzichten in de trend**

Blik op de wegberm

De aandacht voor biodiversiteit in antropogene landschappen neemt toe. In dit kader zijn wegbermen een interessant vegetatietype, gelegen op de grens van stedelijk en landelijk gebied. Binnen het NEM worden ontwikkelingen in bermvegetatie gevolgd in het Landelijk Meetnet Flora (LMF). Veldmedewerkers van provincies en Rijkswaterstaat bezoeken elke vier jaar vastliggende proefvlakken, waar zij alle aanwezige plantensoorten documenteren en per soort een schatting van de bedekking doen. Nieuwe analyses van deze vegetatieopnamen geven nu een preciezer beeld van hoe de Nederlandse wegbermvegetatie zich de afgelopen 24 jaar heeft ontwikkeld.

De Nederlandse bermvegetatie bestaat grotendeels uit voedselrijk grasland, met grassoorten als streep- te witbol, rood zwenkgras en kropaar en kruiden als smalle weegbree, veldzuring en kruipende boterbloem. Door verkeer en de nabijheid van andere menselijke activiteiten is de voedselrijkdom in bermen relatief hoog. Er is weinig begrazing en betreding, maar wel wordt de bermvegetatie veelal intensief beheerd om de verkeersveiligheid te garanderen. Dit beheer is vooral gericht op het tegen- gaan van het dichtgroeien van de berm en verruig- ing – het laatste is een negatief gevolg van te hoge voedselrijkdom. Zachte winters zorgen de laatste jaren voor een langer groeiseizoen, wat dichtgroeien en verruiging versnelt.

Sinds het begin van het meetnet in 1999 is de be- dekking van de aanwezige ruigtesoorten in berm- vegetatie toegenomen (fig. Ruigtesoorten). Veel- voorkomende ruigtesoorten in rijkswegbermen zijn jakobskruid, akkerdistel, gewone berenklauw en fluitenkruid. Nieuw is dat nu ook de gemiddelde maximale hoogte van de aanwezige soorten is ge- analyseerd. Een stijging in de hoogte van grasland-

vegetatie wordt vaak veroorzaakt door het domi- nanter worden van soorten die snel veel biomassa produceren. Uit de analyse blijkt dat de gemiddelde maximale hoogte van de soorten in de bermvege- tatieopnamen stijgt.

Zowel de toename van de bedekking van ruigte- soorten als de stijging van de gemiddelde maximale hoogte wijzen erop dat snelgroeiende hoogopschie- tende soorten de overhand krijgen. Dit betekent dat Nederlandse wegbermen in toenemende mate verruigen.

Het totaal aantal waargenomen soorten per vegeta- tie-opname in wegbermen is de afgelopen 24 jaar niet significant veranderd. Dit keer is echter ook de evenredigheid van de opnamen geanalyseerd. De gemiddelde evenredigheid (Shannon's evenness index) van bermvegetatie nam de afgelopen 24 jaar wél af. Evenredigheid wordt berekend op basis van de in het veld geschatte bedekkingen per soort, en is een maat voor hoe gelijkmatig alle aanwezige soorten over het bodemoppervlak zijn verdeeld.

Ruige berm. Foto: Edwin Dijkhuis

Een samenwerkingsverband van

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Planbureau voor de Leefomgeving

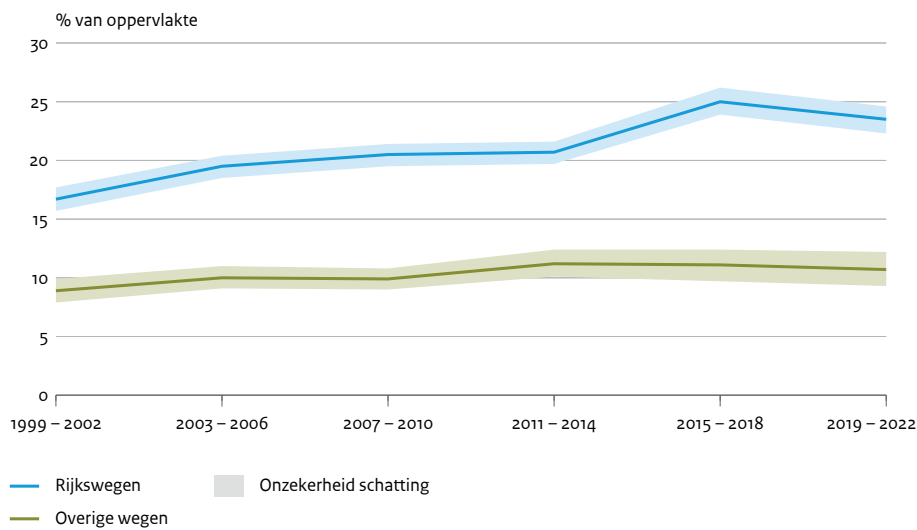
Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Bedekking ruigtesoorten in bermen

Bron: LMF (CBS, RWS, provincies)

CBS/jul25
www.clo.nl/nh43306

Een afname in evenredigheid betekent dat een kleiner deel van de aanwezige soorten een groter deel van het bodemoppervlakte bedekt, dus dat één of enkele soorten dominanter worden.

Alles wijst er op dat het huidige beheer in rijkswegbermen tekort schiet om de negatieve effecten van hoge voedselrijkdom gecombineerd met zachte winters op de vegetatie tegen te gaan.

De bedekking van ruigtesoorten neemt toe, de evenredigheid van de vegetatie neemt af en de gemiddelde maximale hoogte stijgt.

Rijkswaterstaat onderzoekt daarom hoe het maairegime het best aangepast kan worden, bijvoorbeeld door vaker te maaien of op een ander moment in het jaar. Een uitdaging hierbij is om rekening te houden met de effecten van zulke maatregelen op andere soortgroepen zoals insecten en spinnen.

Guus Nellissen en Cas Retel (CBS)

Zie ook: <https://www.clo.nl/nl1433>

Populatietrend libellen opnieuw gepubliceerd

Afgelopen jaar is voor het eerst sinds 2016 een landelijke populatietrend voor libellen gepubliceerd op het Compendium voor de Leefomgeving. Dit werd mogelijk na een nieuwe evaluatie van het CBS en de Vlinderstichting naar de kwaliteit en bruikbaarheid van de tellingen uit het NEM meetnet Libellen.

Libellen worden sinds 1998 gestructureerd gemonitord via het landelijk meetnet libellen, waarbij imago's worden geteld langs een vaste route. De tellingen werden tot 2016 gebruikt om een landelijke populatietrend voor libellen te berekenen, een zogeheten multi-species indicator. Om verschillende redenen verdwenen populatietrends daarna in de ijskast: meetpunten waren scheef verdeeld, om dit op te lossen via weging bleek geen geld (er moest binnen

het NEM bezuinigd worden), en de gedachte was dat verspreidingstrends een goede proxy zouden zijn van aantaltrends.

Achteraf bleek de timing van deze keuze ongelukkig. Juist vanaf 2016 – en met name na de droge zomers van 2018 en 2019 – laten de populatietrends en verspreidingstrends van libellen verschillende signalen zien. Zo zijn meerdere libellenpopulaties sinds 2018 flink in aantal achteruit gegaan, terwijl deze afname niet goed te zien is in de verspreidingstrend van de betreffende soorten. Dit is bij afnemende populaties een bekend fenomeen. Het komt doordat uitsterven vaak 'langzaam' gaat: kleine restpopulaties kunnen nog lang aanwezig blijven in een kilometerhok en deze zo 'bezet' houden, zodat er qua verspreiding weinig aan de hand lijkt, terwijl aantallen significant kunnen zijn afgenomen. Uiteraard kun-

Groene glazenmaker. Foto: Tim Termaat

nen deze restpopulaties ook weer groeien als de condities weer gunstig worden voor een soort. Om dit te kunnen volgen, heb je niet genoeg aan verspreidingstrends maar zijn populatietrends nodig. Reden genoeg om opnieuw naar de bruikbaarheid van populatietrends te kijken.

Twee groepen zijn daarbij als uitgangspunt genomen: enerzijds de algemene soorten die vrijwel overal voorkomen en veel geteld worden, anderzijds de zeldzame soorten die vanwege hun zeldzaamheid vrijwel integraal geteld worden. Na een screening op basis van o.a. het aantal plots, de teldekking (ligging van de plots ten opzichte van het leefgebied), en de trends per fysisch-geografische regio (zijn er verschillen per regio en leidt dit mogelijk tot een vertekening), zijn landelijke populatietrends voor 47 soorten libellen als voldoende betrouwbaar beoordeeld. De 47 soorten vormen ook een voldoende representatieve mix van libellen voor een multi-species indicator.

Uiteraard zou weging de trends per soort nog verder kunnen verfijnen, maar de ervaring met andere soortgroepen leert dat dit meestal al geen drastisch andere trends gaat opleveren. Daar komt een ander nieuw inzicht bij: het combineren van ongewogen trends leidt bij broedvogels en dagvlinders tot nagenoeg dezelfde multi-species indicator als het combineren van gewogen trends. Blijkbaar middelen de verschillen zich uit. Dat geeft uiteindelijk de doorslag om de landelijke populatietrend van libellen weer in ere te herstellen.

Bram Borkent (CBS)

Zie ook: <https://www.clo.nl/nl1387>

CBS rekent aan insecten

Het CBS heeft het afgelopen jaar veel gerekend aan insecten. Voor libellen betrof dat naast populatietrends ook berekeningen in het kader van een nieuwe **Rode Lijst Libellen** (in ontwikkeling). Daarnaast is er voor het eerst een trend voor **nachtvlinders** bepaald, zowel in termen van biomassa (alle soorten, stabiel), als ook in termen van populatietrend (90 soorten, matige toename). De resultaten zijn gepubliceerd in een nieuwe CLO-indicator (CLO 3019) die eind augustus verscheen voorafgaand aan de nacht van de nachtvlinder. Voor **sprinkhanen** bestaat geen officieel NEM-meetnet, maar het waarnemersnetwerk wordt door EIS Kenniscentrum Insecten onderhouden en het CBS berekent verspreidingstrends die nodig zijn voor een aantal typische soorten. De verspreidingstrend was alweer een paar jaar oud (zie NEM nieuwsbrief 22 uit 2021) en is daarom dit jaar geactualiseerd en voor het eerst ook als CLO-indicator gepubliceerd (CLO 3020). Voor **hommels** bestaat nog geen CLO-indicator, omdat dit meetnet nog volop in ontwikkeling is en vooral de populatietrends per soort meer aandacht behoeven. Daar wordt dan ook driftig onderzoek naar gedaan. De populatietrend voor alle hommels gezamenlijk is wel gepubliceerd en verscheen dit voorjaar in de Vlinderbalans 2025 van De Vlinderstichting.

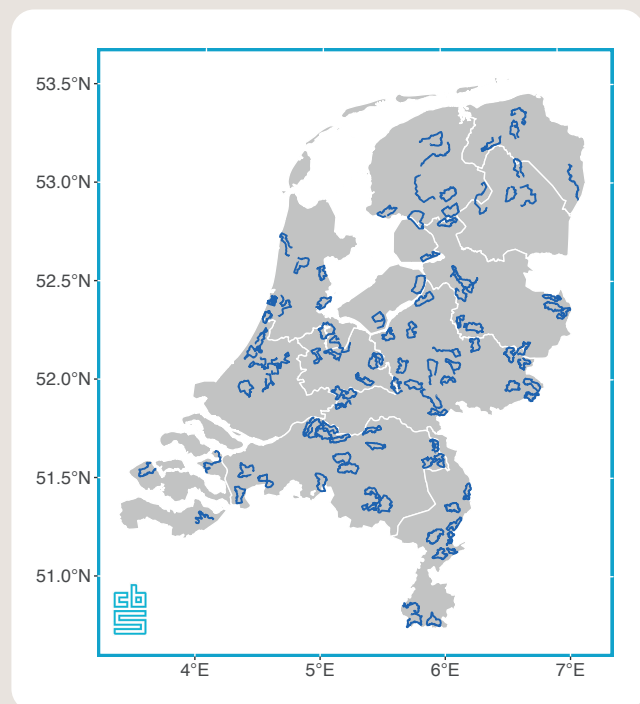
Sikkelsprinkhaan. Foto: Roy Kleukers

Tenslotte is afgelopen jaar in het kader van een afstudeerproject de haalbaarheid van een populatietrend voor **kokerjuffers/schietmotten** op basis van KRW-monitoring onderzocht. Dit leverde een landelijke populatietrend op voor 62 soorten, met als basisjaar 1985. Een publicatie hierover zal in de loop van volgend jaar verschijnen.

Vleermuistransecten nemen een vlucht

In 2013 zijn de Zoogdierverseniging en het CBS begonnen met het meetprogramma Vleermuis Transecttellingen (VTT). Met dit meetprogramma worden de ontwikkelingen in de populaties van vier soorten vleermuizen gevolgd, die niet goed gemonitord kunnen worden via de veel langer lopende winter- of zoldertellingen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Bovendien zorgt het meetprogramma voor verspreidingsinformatie van tenminste negen andere soorten vleermuizen, wat van belang is gezien alle in Nederland voorkomende vleermuizen onder de EU Habitatrichtlijn vallen en daarmee de hoogste graad van bescherming genieten. Sinds 2016 bestaat er ook een stedelijke variant, VleerMUS, waarmee de informatiebehoefte van gemeentes kan worden bediend.

Het VTT is vanaf het eerste jaar vrijwel ieder jaar gegroeid met nieuwe teams van vrijwilligers en nieuwe routes, waardoor steeds meer delen van Nederland worden gemonitord. Inmiddels zijn alle provincies vertegenwoordigd in het meetprogramma, ook Drenthe en Zeeland waar het aanvankelijk moeilijk bleek om vrijwilligers te vinden. In Zeeland is het door de eilandstructuur lastig voor vrijwilligers om meerdere routes te plannen die niet al te ver uit elkaar liggen.

Vleermuistransecten van het meetprogramma VTT op de kaart van Nederland

Een auto tijdens het rijden van een vleermuistransect.

Foto: Martien Bongers

In totaal zijn er zo'n 188 vrijwilligers in 31 teams actief, die jaarlijks gezamenlijk zo'n honderd routes van ongeveer 30 km bemonsteren (zie kaart). Elke route wordt in principe twee keer gereden met de auto, bij goed weer, in de periode van 15 juli tot 15 september. Met behulp van een *batlogger* uit het raam (of tegenwoordig ook op het dak) worden de geluiden van jagende vleermuizen opgeslagen, inclusief tijdstip en locatie, zodat deze naderhand kunnen worden gedetermineerd. Van de vier doelsoorten komen er gezamenlijk zo'n 20.000 waarnemingen per jaar binnen. Andere soorten, zoals watervleermuis en meervleermuis, worden ook met grote regelmaat waargenomen, maar nog niet voldoende voor een robuuste trendanalyse. Mocht er uitbreiding plaatsvinden naar routes in meer waterrijke gebieden, dan valt te verwachten dat ook deze soorten betrouwbaar gemonitord kunnen worden. Een uitbreiding naar routes in stedelijke omgeving is in volle gang via de stedelijke variant VleerMUS, al valt dit (nog) niet onder het NEM. Meerdere gemeentes hebben in het kader van de Omgevingswet soortenmanagementplannen (SMP's) opgesteld voor vleermuizen, waarbij de methode van monitoren en de analyse vrijwel identiek zijn aan die van VTT. Deze routes worden per fiets gereden, in plaats van per auto, maar dit heeft nauwelijks tot geen effect op de waarnemingen of de analyse. Hiermee zal het in de toekomst mogelijk worden om trends van vleermuizen in stedelijk gebied te produceren. Al met al laat dit zien hoe succesvol de methode is gebleken voor het monitoren van vleermuispopulaties in Nederland.

Jelle van Zweden (CBS) & Vita Hommersen (Zoogdierverseniging)

Uit de machinekamer

Vorig jaar schreef ik over de “woelige tijden” bij team Natuurstatistiek van het CBS. Dat ging vooral over het afscheid van de twee ervaren CBS-ers (en NEM-rotten van het eerste uur) Arco van Strien en Tom van der Meij, samen goed voor ruim vijftig jaar aan werkervaring. Afgelopen jaar herhaalde dit scenario zich door de pensionering van Leo Soldaat en Wim Plantenga. Vanaf de oprichting van het NEM waren zij betrokken bij de inrichting en evaluatie van meetnetten en meetdoelen, net als Arco en Tom. Honderd jaar NEM-ervaring vertrokken in twee jaar tijd.

Gelukkig zitten we niet bij de pakken neer, maar blijven we doen wat we moeten doen: betrouwbare natuurstatistiek maken en werken aan vernieuwingen en verbeteringen van het NEM. Dat lukt tot nu toe vrij aardig: er verschijnen regelmatig geactualiseerde CLO-indicatoren (zie figuur) en de cijfers voor de VHR-rapportage, die Nederland inmiddels heeft ingediend bij het Europees Milieuagentschap, zijn tijdig aangeleverd.

Een cruciaal ingrediënt achter deze ogenschijnlijk soepele overgang is een goed draaiend NEM-netwerk, waarbij de verschillende partijen goed op elkaar zijn afgestemd en weten wat ze moeten doen, ook als er bij één van de partijen tijdelijk een overdracht gaande is. De langjarige stabiliteit van het NEM, geholpen door langjarige financiering, draagt hier in een belangrijke mate aan bij.

Een andere succesfactor bestaat uit de nieuwe medewerkers die we sinds vorig jaar konden aantrekken en inwerken: Esmée, Guus, Felix en Sim. We zijn ontzettend blij dat zij hun taken snel konden oppakken, waardoor veel statistieken probleemloos konden blijven draaien. Daarnaast brengt deze nieuwe lichter statistici nieuwe inzichten en vaardigheden met zich mee, waar we dankbaar gebruik van maken. Zo kunnen we in deze transitieperiode zelfs inzetten op een aantal noodzakelijke verbeterlagen.

Het meest sprekende voorbeeld betreft onze basisprogrammatuur, die inmiddels toe is aan een grote onderhoudsbeurt. We zijn dit jaar begonnen met het aanpakken (lees: opnieuw opbouwen) van “SWAN Verspreiding”, de programmatuur om verspreidings-trends mee te berekenen. Deze omvangrijke klus is nog niet af, maar we zijn heel ver gekomen. Komend jaar willen we hier graag mee verder.

Naast het onderhouden van bestaande programmatuur zijn we begonnen aan het bouwen van een nieuw programma dat de consistentie van NDFF-data controleert. Door allerlei oorzaken kunnen er namelijk veranderingen optreden in de (gedownloade) data of metadata van de NDFF, en die kunnen vervolgens een impact hebben op de resulterende statistieken, die weer worden gebruikt voor bijvoorbeeld het bepalen van Rode Lijsten. Het is daarom erg belangrijk om goed grip te krijgen op de NDFF-data die wij gebruiken.

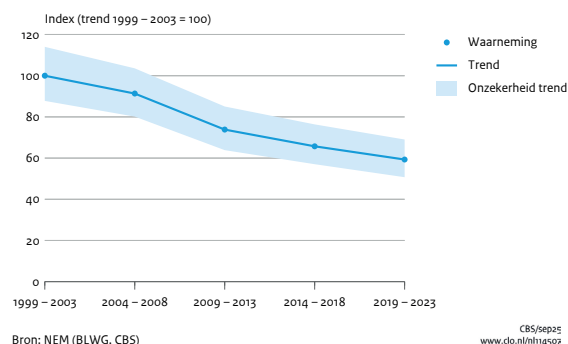
Een andere grote klus is om de betrouwbaarheid van statistieken gebaseerd op magere data (weinig plots) te onderzoeken. Dit doen we in het kader van provinciale indicatoren, omdat hier vaker sprake is van magere data, en we duidelijkheid willen kunnen geven over wat wel en niet kan met deze data.

Naast deze drie grote klussen, zijn we bezig met de ontwikkeling van een betere manier om tot een trendbeoordeling te komen, en werken we aan de ontwikkeling van een nieuwe Rode Lijst Indicator.

Kortom, er gebeurt momenteel erg veel “onder de motorkop”. In de volgende NEM Nieuwsbrief hopen we een aantal resultaten hiervan te laten zien.

Bram Borkent (CBS)

Korstmossen op heide en stuifzand

Een indicator voor Basiskwaliteit Natuur op het CLO

Het Rijk wil gebiedseigen biodiversiteit versterken door een zogenoemde solide Basiskwaliteit Natuur (BKN) te behouden en te realiseren. Het Rijk heeft dit streven omdat niet alleen de kenmerkende soorten, maar ook de voorheen wijdverspreide en algemene soorten gestaag uit het agrarisch landschap en de stad verdwijnen. Om deze algemene soorten algemeen te houden moeten de milieuecondities, de inrichting van het landschap en het beheer op orde zijn. Afgelopen september verscheen op het Compendium voor de Leefomgeving (CLO) de indicator 'Basiskwaliteit Natuur in bebouwd en agrarisch gebied'. Voor het ontwikkelen van deze indicator is gebruik gemaakt van gegevens afkomstig uit het NEM.

Goede milieuecondities zijn niet alleen cruciaal voor de biodiversiteit zelf, maar ook voor het bereiken van een gezonde leefomgeving en voor het kunnen leveren van ecosysteemdiensten. Voorbeelden van ecosysteemdiensten zijn bestuiving, natuurlijke plaagonderdrukking en het bieden van een voor recreanten aantrekkelijk gebied. De term 'Basiskwaliteit Natuur' slaat op de minimale ecologische condities die nodig zijn om algemene soorten in stand te houden en om natuurlijke processen te ondersteunen, juist buiten gebieden die als natuur zijn ingericht. Als aan deze minimale condities wordt voldaan, dan is het aannemelijk dat zich dat zal uiten in de aanwezigheid van bestendige populaties van algemene dier- en plantensoorten.

Het areaal waarin het minimumniveau voor BKN aanwezig is, kan worden afgelezen aan zowel de condities als aan de algemene soorten zelf. Om te kijken hoe het staat met de BKN in bebouwd en agrarisch gebied, waar natuur niet de primaire functie is, is een indicator ontwikkeld waarin broedvogels, dagvlinders en vaatplanten

gebruikt zijn die aangemerkt zijn als indicatief voor een goede basiskwaliteit. Voor de selectie van soorten is gebruik gemaakt van de meetsoortenlijst als samengesteld door soortenorganisaties. Deze soorten worden in deze indicator BKN-soorten genoemd.

Uit de indicator blijkt dat de BKN niet overal op orde is en op sommige plaatsen zelfs verder achteruit gaat. In slechts 9 procent van het agrarisch gebied en 10 procent van het bebouwd gebied was het aantal BKN-soorten 'hoog', uitgaande van de aanname dat 'hoog' betekent dat de BKN wordt behaald wanneer 80 procent of meer van het maximale aantal BKN-soorten in een landschap er voorkomt. In de rest van het agrarisch en stedelijk gebied is de natuurkwaliteit lager tot veel lager. Zowel de BKN-soorten van bebouwd als van agrarisch gebied gaan in populatieomvang achteruit. Het feit dat meer BKN-soorten broedvogels en/of dagvlinders in de afgelopen decennia zijn afgenomen dan zijn toegenomen, wijst erop dat de opgave om Basiskwaliteit Natuur te bereiken groter is geworden.

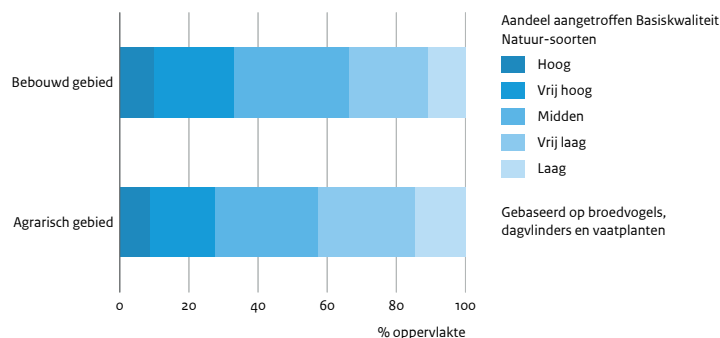
BKN vormt een aanvulling op bestaande beleidsdoelen voor natuur, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn, die zich vooral richten op de bescherming van bedreigde soorten en zeldzame habitats en soorten. Daarnaast dragen maatregelen om de condities voor BKN op orde te krijgen ook bij aan de doelen van de Europese Natuurherstelverordening voor het agrarisch en stedelijk gebied. De Natuurherstelverordening stelt voor deze gebieden namelijk ook eisen aan algemene dagvlinders van graslanden, aan boerenlandvogels en/of aan de hoeveelheid en diversiteit aan landschapselementen.

Carla Grashof-Bokdam (WENR), Bart de Knegt (WENR),

Richard Verweij (CBS)

Zie ook: <http://www.clo.nl/nl3021>

Basiskwaliteit Natuur, 2018 – 2023

Hazelworm: nieuwe inzichten in de trend

De hazelworm wordt binnen het NEM meetnet Reptielen op twee manieren geteld: tijdens het lopen van transecten, en door het plaatsen van kunstmatige schuilplaatsen, 'plaatjes', waaronder dieren zich verschuilen, waarbij vervolgens de aantallen onder de plaatjes worden geteld. Beide methoden leveren op zichzelf bruikbare informatie op, maar de aantallen die onder plaatjes worden gevonden zijn vaak veel hoger én wisselvalliger. Ook is de vraag hoe representatief de aantallen onder de plaatjes zijn.

Zo werden er in Nationaal Park Zuid-Kennemerland onverwacht hoge aantallen hazelwormen gevonden onder de platen, terwijl de soort hier van nature eigenlijk niet thuishoort. Ook is bekend dat de plaatjes soms verplaatst worden, en dat wilde zwijnen soms de hazelwormen van onder de plaatjes wegvreten. Op het eerste gezicht lijkt het tellen middels plaatjes probleemloos, maar er ontstaat dus toch de nodige ruis die een trend kan vertekenen. Daarom hebben we besloten om de landelijke trend in aantallen voortaan alleen te baseren op transecttellingen. Dat besluit geldt niet alleen voor de hazelworm, maar ook voor alle andere reptielensoorten, zoals de gladde slang.

Dat betekent niet dat plaatwaarnemingen verloren gaan: ze blijven waardevol voor verspreidingstrends, want plaatjes lenen zich uitstekend voor het in een terrein aantonen van hazelworm of gladde slang. Zo houden we zicht op waar deze soorten voorkomen en of dat verandert, maar zorgen we er tegelijk voor dat de landelijke aantalstrends betrouwbaar blijven.

Een tweede aanpassing wat betreft de hazelworm is dat we de trendberekening laten starten in 1999, in plaats van 1994. In de eerste jaren waren er te weinig waarnemingen om een goed beeld te geven. Vanaf 1999 zijn de gegevens robuuster en representatie-

Platen op broeihop. Foto: Tariq Stark

ver. Wat concreter uitgedrukt komt dat doordat er vanaf 1999 meer plots zijn waar meerdere jaren achter elkaar geteld is. In de eerste jaren lag het aantal wel erg laag en werd soms maar één jaar geteld.

Met deze keuzes blijven de aantalstrends van reptielen een stevig fundament onder beleid en beheer, terwijl we optimaal gebruikmaken van de verschillende soorten waarnemingen die tellers leveren.

Marnix de Zeeuw (CBS)

Traitbase: catalogus met soortenlijsten en habitattypen

Binnen het NEM worden veel gegevens verwerkt tot trends, ecologische indicatoren en rapportages over de meetprogramma's. Bij deze analyses wordt de beleidsstatus van soorten, zoals de Rode Lijststatus of de bijlage van de Habitatrichtlijn, veel gebruikt. Daarnaast kunnen ecologische kenmerken van soorten een rol spelen bij de analyse. Zo worden flora- en vegetatie-opnames vaak geanalyseerd op basis van ecologische indicatiewaarden (stikstof,

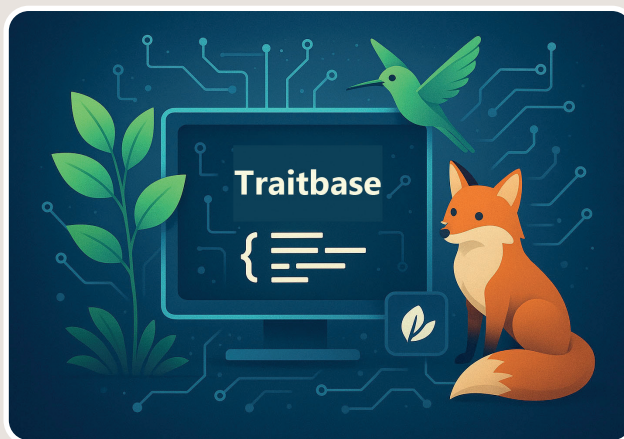
vocht, licht), de maximale hoogte van een plant of per ecologische groep (zie bijvoorbeeld 'Blik op de wegberm' elders in deze nieuwsbrief). Om deze analyses te harmoniseren, ontwikkelde FLORON Traitbase: een database met soortkenmerken voor alle beleidsrelevante soorten. De database is een opvolger van het inmiddels verouderde Biobase. Naast beleidsstatus en ecologische kenmerken zijn ook verwijzingen opgenomen naar de codering die de NDFF

gebruikt voor soortnamen. Anders dan de NDFF werkt Traitbase met nummerycodes die niet wijzigen wanneer de naam van de soort verandert (zogenaaude taxonconcepten).

In Traitbase is in samenwerking met Wageningen Environmental Research (WEnR) ook de classificatie voor habitattypen, beheertypen en natuurdoeltypen opgenomen met de bijbehorende soortenlijsten. In de toekomst wil FLORON dit verder uitbreiden met de soortenlijsten van Basiskwaliteit Natuur (BKN) zodra deze volledig zijn uitgewerkt.

Met Traitbase kun je onder meer het volgende doen:

- De gemiddelde stikstofindicatiewaarde berekenen van een vegetatieopname;
- Bepalen hoeveel vogelsoorten de Rode Lijst-categorie Ernstig Bedreigd hebben;
- Bepalen welke soorten je moet karteren in natuurtype N.05.03;
- Welke planten op de Unielijst staan, hoe zeldzaam ze zijn en wanneer ze zijn ingeburgerd;
- De Community Temperature Index (CTI) vergelijken tussen inheemse en uitheemse soorten.

De API is te bekijken op traitbase.nl. Hier is ook een beschrijving van de werking en enkele voorbeelden, waaronder een R-script en downloadlinks. De code van de website is open source en er zitten geen beperkingen aan het gebruik van de gegevens.

Laurens Sparrius en Nick van Doormaal (FLORON)

Colofon

Nieuwsbrief en NEM

De NEM nieuwsbrief is een uitgave van het Netwerk Ecologische Monitoring. Het NEM is een samenwerkingsverband van overheden ten behoeve van de inwinning van natuurgegevens voor beleid.

Bronnen:

NEM gegevens zijn veelal afkomstig van vrijwillige waarnemers die worden aangestuurd door soortenorganisaties.

Dit betreft:

Anemoon (mariee organismen, weekdieren)

BLWG (korstmossen, mossen)

De Vlinderstichting (dagvlinders, libellen)

EIS (diverse insecten)

FLORON (planten)

NMV (paddenstoelen)

RAVON (reptielen, amfibieën, vissen)

Sovon (vogels)

Zoogdierverseniging (zoogdieren, incl. vleermuizen)

Tevens worden gegevens door het NEM betrokken van o.a.

RWS, provincies en NDFF.

Redactie:

NEM kernteam

Eindredactie:

Bram Borkent (CBS), bm.borkent@cbs.nl

Reacties naar:

CBS t.a.v. Bram Borkent

Postbus 24500

2490 HA Den Haag

Website:

www.netwerkecologischemonitoring.nl

Vormgeving en druk:

Quantes

